

Hoger
Algemeen
Voortgezet
Onderwijs

Tijdvak 2
Dinsdag 22 juni
9.00–11.30 uur

Algemeen gedeelte

Tekenen

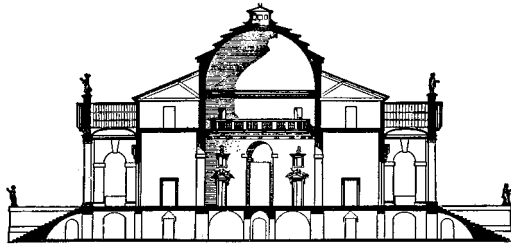
Handenarbeid

Textiele werkvormen

Iedere kandidaat maakt de vragen voor het Algemeen gedeelte en de vragen behorend bij het door hem/haar gekozen vak. Voor elk vraagnummer is aangegeven hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

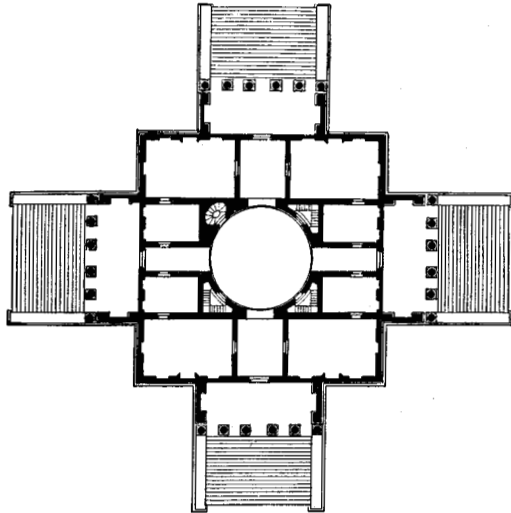
Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

figuur 1



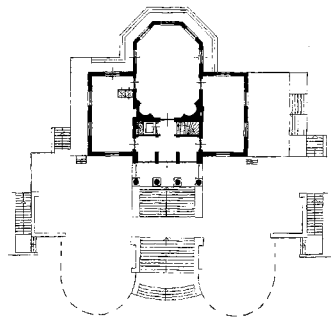
Dwarsdoorsnede Villa Rotonda

figuur 2



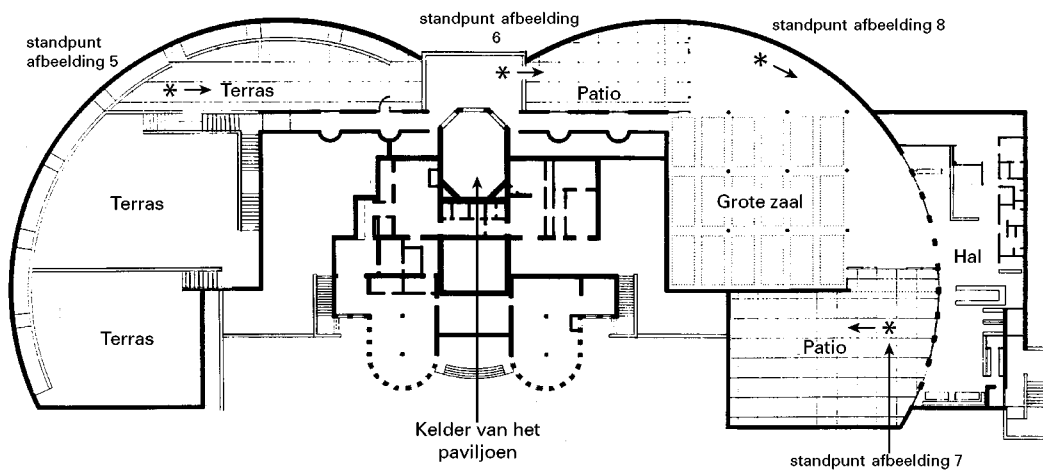
Plattegrond Villa Rotonda

figuur 3



Plattegrond paviljoen Scheveningen

figuur 4



Dit gedeelte van het examen bestaat uit 23 vragen.

Palladio

Vragen bij afbeelding 1 tot en met 8

Op afbeelding 1 zie je de 'Villa Rotonda' van de Italiaanse architect Andrea Palladio.

De villa is omstreeks 1570 gebouwd bij Vicenza. Op figuur 1 en 2 op de pagina hiernaast zie je een dwarsdoorsnede en de plattegrond van het gebouw.

Bekijk afbeelding 1 en figuur 1 en 2.

De villa is opgebouwd uit verschillende ruimtelijke geometrische grondvormen.

3p **1** Geef vier voorbeelden van deze vormen en geef daarbij aan waar ze toegepast zijn.

De villa is met zijn nadruk op geometrie een zuiver voorbeeld van renaissance-bouwkunst.

3p **2** Noem nog drie kenmerken van de renaissance die je ziet in de villa.

Op afbeelding 2, 3 en 4 zie je een paviljoen aan het strand in Scheveningen dat koning Willem I in 1826 voor zijn vrouw Wilhelmina van Pruisen liet bouwen. Op figuur 3 op de bladzijde hiernaast zie je de plattegrond van het paviljoen.

Het paviljoen is een gebouw om in te verpozen, maar dan wel voor koninklijke gasten.

2p **3** Geef aan hoe zowel met het koninklijke als met het recreatieve rekening gehouden is.

Het paviljoen is in 'Palladiaanse stijl' gebouwd, maar is anders van opzet dan de Villa Rotonda.

1p **4** Leg uit in welk opzicht de opzet verschilt met die van de Villa Rotonda.

Het paviljoen behoort tot het neo-classicisme.

3p **5** Noem drie kenmerken van deze stijl die te zien zijn in het gebouw.

In 1990 werd onder het paviljoen een museum gebouwd door architect Wim Quist.

Op figuur 4 hiernaast zie je de plattegrond, met in het centrum het paviljoen waarvan de kelder opgenomen is in het museum. Op de plattegrond is met sterretjes aangegeven waar de foto's van afbeelding 5 tot en met 8 gemaakt zijn.

Quist mocht bij de aanleg van het museum het paviljoen niet aantasten.

1p **6** Hoe heeft de architect aan deze eis voldaan?

Het museum heet 'Beelden aan zee' en bevat een collectie sculptuur. Quist heeft ervoor gezorgd dat de beelden goed in het licht staan.

Bekijk afbeelding 5 tot en met 8

2p **7** Leg uit op welke wijze hij dit heeft gedaan. Noem daarbij twee aspecten van de architectuur.

Het museum sluit met zijn symmetrische plattegrond aan op het paviljoen. Maar de bezoeker wordt juist getroffen door de afwisseling in de twee vleugels van het gebouw.

Bekijk figuur 4 en afbeelding 5 tot en met 8.

2p **8** Noem twee verschillen tussen het linker- en rechtergedeelte van het gebouw waardoor deze afwisseling ontstaat.

Vervreemding

Vragen bij afbeelding 9, 10 en 11

Op afbeelding 9 zie je een schilderij uit 1937 van René Magritte.

2p **9** Magritte zegt dat „...het oog op een andere manier moet denken” als je dit werk bekijkt. Leg uit hoe door voorstelling en vormgeving een vervreemdend effect is bereikt.

1p **10** Tot welke kunststroming behoort het werk van Magritte?

Op afbeelding 10 zie je een jurk uit 1996 van de Belgische mode-ontwerper Martin Margiela. Hierop is met behulp van zeefdruk een foto aangebracht van de binnenvoering van een andere jurk.

1p **11** De jurk is gemaakt van glanzende stof en dat maakt het geheel nog verwarrender. Leg uit waarom dit verwarrend is.

2p **12** Het model dat de japon toont draagt een doek over haar hoofd. Dat hoort bij de presentatie van Margiela. Noem twee effecten van deze presentatie.

Op afbeelding 11 zie je een installatie uit 1996 van de Amerikaanse kunstenaar Tony Oursler. Het is een echte koffer met daarin een pop. Op de kop van die pop projecteert Oursler een bewegend videobeeld met het gezicht van een pratend mens.

1p **13** De pop staart de beschouwer aan en mompelt zachtjes gemene teksten. Dit roept een onheilspellend effect op. Leg uit waarom dit zo werkt.

3p **14** De vormgeving van de installatie versterkt deze onheilspellende sfeer. Leg dit uit aan de hand van drie aspecten.

2p **15** De werken op afbeelding 9, 10 en 11 zijn met heel verschillende materialen gemaakt, maar vertonen toch overeenkomsten. Noem twee overeenkomsten tussen de drie werken.

Marcel Wanders

Vragen bij afbeelding 12 tot en met 16

Op afbeelding 12 tot en met 16 zie je recente objecten van de Nederlandse ontwerper Marcel Wanders. De stoel op afbeelding 12 is gemaakt van kunststof koord, dat met de hand geknoopt is en daarna ingesmeerd met een verhardingsmiddel. De geknoopte 'lap' wordt in een frame gehangen om uit te harden. Op die manier ontstaat de gebogen vorm van de stoel.

2p **16** De stoel op afbeelding 12 is sterk genoeg om in te gaan zitten, maar ziet er niet zo uit. Noem twee aspecten waardoor die indruk wordt gewekt.

3p **17** Op afbeelding 13 zie je een bijzettafeltje van kant, verhard met kunsthars. Noem drie effecten die het gevolg zijn van de toepassing van kant als basismateriaal.

4p **18** Op afbeelding 14 zie je twee aanzichten van een halogeen bureaulamp die Wanders in 1989 ontwierp. Het lijken wel twee verschillende lampen. Hoe komt dat? Typeer elk aanzicht aan de hand van twee kenmerken.

2p **19** De oranje vorm is niet alleen maar decoratief maar heeft praktische functies. Noem twee praktische functies van de oranje vorm.

Op afbeelding 15 zie je een lamp uit 1988. Wanders gaf het ontwerp de titel 'Set up shades', wat vertaald kan worden met 'opeengestapelde kapjes'. 'Shade' betekent echter ook 'schaduw'.

2p **20** De titel houdt verband met het lichteffect dat in deze lamp ontstaat. Geef aan welk lichteffect is te zien en leg uit hoe dit effect kan ontstaan.

1p **21** Wanders zegt: „Ontwerpen ontstaat in principe door het oppakken van dingen en het vervolgens weer op een andere manier neerzetten ervan.” Breng deze uitspraak in verband met de vormgeving van de lamp op afbeelding 15.

1p **22** Op afbeelding 16 zie je de 'spons-vaas' uit 1997. Wanders doordrenkte een spons met vloeibare porseleinklei en stopte er een buisje in. Het geheel is vervolgens gebakken, waarbij de spons zelf verbrandt. Welke consequentie heeft deze werkwijze voor de productie van sponsvazen?

1p **23** In de jaren tachtig en negentig zijn de ideeën over functie en vormgeving sterk veranderd ten opzichte van de opvattingen uit de tijd van De Stijl en het Bauhaus. Leg uit in welk opzicht het werk van Wanders afwijkt van deze opvattingen.

Dit is de laatste vraag van het Algemeen gedeelte. Ga verder met de vragen behorend bij het door jou gekozen vak.

Dit gedeelte van het examen bestaat uit 23 vragen.

Op de vismarkt

Vragen bij afbeelding 17 en 18

Op afbeelding 17 zie je een olieverfstudie van George Breitner. Het is een impressie van vrouwen op de vismarkt.

- 2p **24** Leg aan de hand van twee aspecten van de *voorstelling* uit hoe het beeld van een markt wordt opgeroepen.

Breitners vismarkt maakt een levendige indruk.

- 3p **25** Geef aan de hand van drie aspecten van de *vormgeving* aan hoe die levendigheid wordt bereikt.

Op afbeelding 18 zie je 'De visvrouw' uit 1672 van Adriaan van Ostade.

Terwijl Breitner met een globale indruk van het tafereel volstaat, geeft Van Ostade alle aandacht aan de vrouw met de vissen op de voorgrond.

Bekijk afbeelding 18.

- 3p **26** Geef aan de hand van drie aspecten van de *vormgeving* aan waaraan je dat kunt zien.

Van Ostade wilde in dit schilderij via een gewoon tafereel verwijzen naar een hogere betekenis die aan de alledaagse arbeid gegeven kan worden.

- 1p **27** Leg uit op welke wijze hij dit doet.

Het schilderij op afbeelding 18 behoort tot de Hollandse barok.

- 3p **28** Noem drie kenmerken van de barok die zichtbaar zijn in dit werk.

- 1p **29** In welk opzicht is dit werk typerend voor de Nederlandse zeventiende eeuw?

Breitner was een van de bekendste Nederlandse impressionisten.

- 3p **30** Noem drie kenmerken van het impressionisme die te zien zijn op het schilderij op afbeelding 17.

Het kleurgebruik van Breitner verschilt met het kleurgebruik van het Franse impressionisme.

- 1p **31** Leg uit wat het verschil is.

Kirchner en Kandinsky

Vragen bij afbeelding 19 en 20

Op afbeelding 19 zie je de titelpagina van de kroniek van de kunstenaarsvereniging Die Brücke. In deze kroniek wordt de geschiedenis van de vereniging beschreven. Ernst Ludwig Kirchner maakte de prent in 1913.

De vier figuren op de prent stellen de leden van Die Brücke voor.

- 3p **32** Noem drie aspecten waaruit blijkt dat de figuren bij elkaar horen.

De prent op afbeelding 19 is een houtsnede.

- 2p **33** Noem twee aspecten waaraan je dat kunt zien.

Het werk van Die Brücke wordt tot het Duitse expressionisme gerekend. Deze expressionisten maakten veel houtsnedes.

- 2p **34** Breng de houtsnede-techniek in verband met het expressionisme. Geef daarbij twee beeldende mogelijkheden van deze techniek.

Op afbeelding 20 zie je een ontwerp van Wassily Kandinsky voor de omslag van de Almanak, een jaarboek van een andere groep Duitse expressionisten, Der Blaue Reiter.

Kandinsky was een van de oprichters van deze groep. In zijn werk komt vaak een ridder te paard voor als symbool voor de overwinning van het geestelijke op het materiële.

- 1p **35** Verklaar in dit verband de kleur blauw.

Het ontwerp op afbeelding 20 is gemaakt met penseel, inkt en aquarelverf.

- 2p **36** Noem twee aspecten waaraan je kunt zien dat er aquarelverf gebruikt is.

Kandinsky wordt beschouwd als een van de grondleggers van de abstracte kunst. Op de prent op afbeelding 20 is zijn neiging tot abstraheren al te zien.

- 3p **37** Geef hiervan drie voorbeelden.

Close-up

Vragen bij afbeelding 21, 22 en 23

Op afbeelding 21 zie je een schilderij uit 1964 van de Amerikaanse kunstenaar James Rosenquist met de titel 'Suikerglazuur'. Het schilderij is 168 cm hoog. De voorstelling is dus heel sterk uitvergroot.

- 3p **38** De uitvergroting maakt de voorstelling abstracter. Noem nog drie aspecten waardoor het werk enigszins abstract wordt.

Het werk op afbeelding 21 wordt tot de Amerikaanse pop-art gerekend.

- 2p **39** Noem twee kenmerken van de pop-art die je terugvindt in dit schilderij.

Op afbeelding 22 zie je een schilderij uit 1986 van de Nederlandse kunstenaar Jan Beutener. De titel is 'Rouge', wat rood betekent, en je ziet een gedeelte van een rode stoel.

Het rood van de stoel op afbeelding 22 lijkt niet zo hard als het rood van de kom op afbeelding 21.

- 1p **40** Hoe komt dat?

De uitsnede van de stoel is niet toevallig. De schilder heeft een weloverwogen vlakverdeling gemaakt.

- 2p **41** Leg dit uit aan de hand van twee aspecten.

Beutener zegt over zijn werk: „Al zijn mijn voorstellingen gecomponeerd met gegevens uit de werkelijkheid, toch is alle realiteit schijn in mijn werk: er is een nieuw beeld ontstaan.”
Bekijk afbeelding 22.

- 1p **42** Leg uit op welke wijze hier 'een nieuw beeld' is ontstaan.

Op afbeelding 23 zie je een schilderijtje uit 1981, gemaakt door de Nederlandse kunstenaar J.C.J. van der Heyden. De titel is 'Horizon Painting'.

De kunstenaar laat een deel van het doek onbeschilderd.

- 1p **43** Leg uit op welke wijze dit bijdraagt aan de voorstelling.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Tekenen

De kunstcriticus Karel Schampers zei over het werk van Van der Heyden: „Zijn schilderijen bewerkstelligen een wonderlijke sensatie van oneindigheid en tijdloosheid.”

2p **44** Leg uit op welke manier in dit werk het idee van 'oneindigheid' en 'tijdloosheid' is verkregen.

Het schilderij heeft geen lijst en moet opgehangen worden zoals het hier is afgebeeld.

1p **45** Leg uit welk effect wordt bereikt door deze ongebruikelijke beslissingen.

Ook in het werk op afbeelding 23 wordt een stukje uit de werkelijkheid geïsoleerd, waardoor een nieuw beeld ontstaat. Maar het schilderij van Van der Heyden heeft een andere inhoud dan de werken op afbeelding 21 en 22.

2p **46** Leg uit in welk opzicht de *inhoud* van het schilderij van Van der Heyden verschilt van die van de beide andere schilderijen.

Einde

Dit gedeelte van het examen bestaat uit 22 vragen.

Bologna en Zadkine

Vragen bij afbeelding 24 en 25

Op afbeelding 24 zie je het marmeren beeld 'De Sabijnse Maagdenroof' van Giovanni da Bologna uit 1582. De titel verwijst naar een Romeinse legende waarin de stichters van Rome, om verzekerd te zijn van nageslacht, vrouwen roofden van de Sabijnen, een naburig volk. In de loop der tijd is het marmer op verschillende plaatsen enigszins verkleurd. (Op figuur 5 hieronder zie je nog twee aanzichten van het beeld.)

figuur 5



- 3p **24** Bologna heeft het verhaal van de roof in één beeld samengevat. Leg uit hoe hij het verhaal vertelt. Noem daarbij drie aspecten van de voorstelling.
- 2p **25** Het beeld op afbeelding 24 getuigt van groot vakmanschap. Leg aan de hand van twee aspecten uit waarom het moeilijk is om zo'n beeld te maken.
- 3p **26** Het beeld is gemaakt in de tijd van het maniërisme, een stroming die veel invloed had op de barok. Noem drie kenmerken van het beeld die al vooruitlopen op de barok.
- 1p **27** Het beeld van Bologna zou in Florence worden opgesteld in een grote open ruimte van een beeldengalerij. Leg uit waarom het beeld op die plaats goed tot zijn recht zou komen.
- 1p **28** Sommige kunstkenners waren niet tevreden met het beeld. Ze vonden dat het verhaal niet overtuigend was weergegeven en dat het beeld net zo goed een andere titel had kunnen hebben. Geef een argument voor deze kritiek.

Op afbeelding 25 zie je 'De verwoeste stad', een bronzen beeld uit 1953 van Ossip Zadkine. Het is gemaakt ter herdenking van het bombardement op Rotterdam in 1940, waarbij een groot deel van de stad verwoest werd.

Zadkine drukt in het beeld zowel wanhoop als verzet uit.

- 3p **29** Noem drie aspecten van het beeld die wanhoop uitdrukken.
2p **30** Noem twee aspecten van het beeld die verzet uitdrukken.

De manier waarop Zadkine emotie weergeeft verschilt fundamenteel met de manier waarop Bologna dat doet in het beeld op afbeelding 24.

- 2p **31** Leg uit wat het verschil is. Betrek beide beelden in je antwoord.

Het beeld van Zadkine heeft kenmerken van het expressionisme, maar eveneens van het kubisme.

- 2p **32** Noem twee kenmerken van het kubisme die je ziet in het beeld op afbeelding 25.

Vermeersch en Manders

Vragen bij afbeelding 26 en 27

Op afbeelding 26 zie je een keramisch beeld uit 1977 van de Belgische kunstenaar José Vermeersch. Het heet 'Man met roze vlek'.

Bekijk het beeld op afbeelding 26.

Het beeld wordt ook wel 'De Worstelaar' genoemd.

- 2p **33** Noem twee aspecten van de *voorstelling* die verwijzen naar een worstelaar.

Het beeld is bijna een meter hoog is en is van keramiek.

- 2p **34** Noem twee manieren waarop het beeld tot stand gekomen kan zijn.

Op afbeelding 27 zie je twee keramische beelden uit 1997. Ze zijn gemaakt door de Nederlandse kunstenaar Mark Manders.

De beelden op afbeelding 27 doen denken aan beelden uit de klassieke oudheid, zoals het beeld op figuur 6 hieronder.

figuur 6



- 2p **35** Noem drie overeenkomsten in de vormgeving die de beelden van Manders hebben met het beeld op figuur 4.

Het beeld op figuur 4 is van marmer. Het maken van zo'n beeld verschilt fundamenteel van het maken van een keramisch beeld.

- 1p **36** Geef aan op welke wijze een marmeren beeld gemaakt wordt.

Manders noemt zijn beelden 'poppen'.

- 3p **37** Noem vier kenmerken van de beelden op afbeelding 27 die typerend zijn voor poppen.

De beelden op afbeelding 27 maken deel uit van een serie objecten die Manders 'Zelfportret als gebouw' noemt. Dat 'gebouw' is geen echt gebouw maar een idee waarin hij „al zijn gedachten kan onderbrengen”. Hij kan in dat gebouw rondlopen terwijl alle dingen stilstaan in de tijd.

- 2p **38** Noem twee aspecten van de beelden die in verband gebracht kunnen worden met het idee dat de tijd hier stilstaat.

Vazen

Vragen bij afbeelding 28 tot en met 31

Op afbeelding 28 en 29 zie je twee versies van een glazen vaas, omstreeks 1950 ontworpen door Paolo Venini. Van deze vaas zijn miljoenen exemplaren vervaardigd.

- 2p **39** De vaas wordt wel 'zakdoekvaas' genoemd. Hij is gemaakt uit een vierkante glasplaat. Noem een aspect waaraan je kunt zien dat hij uit een plaat gemaakt is en noem een aspect waaraan je kunt zien dat het een vierkante plaat was.

De glasplaat wordt verhit en kan dan vervormen.

- 1p **40** Leg uit op welke wijze de vaasvorm vervolgens ontstaat.

Elke vaas is een unicum, maar het ontwerp leent zich goed voor een grote oplage.

- 2p **41** Geef voor beide uitspraken een argument.

Op afbeelding 30 zie je een glazen vaas uit 1900. De vaas lijkt zelf wel een bloem.

- 2p **42** Noem twee aspecten waardoor die indruk wordt gewekt.

- 3p **43** Tot welke stijl wordt de vaas op afbeelding 30 gerekend? Geef twee argumenten voor je antwoord.

Op afbeelding 31 zie je een keramische vaas uit 1990 van Jan van der Vaart.

De vaas op afbeelding 31 is gegoten.

- 1p **44** De twee mallen die voor deze vaas gebruikt zijn zijn als volgt geplaatst:

- A** aan de voor- en achterzijde
- B** aan de linker- en rechterzijde
- C** aan de boven- en onderkant

Noteer het juiste antwoord.

De objecten op afbeelding 28 (en 29), 30 en 31 kunnen als vaas gebruikt worden, maar zijn geen van alle erg functioneel.

- 3p **45** Licht dit toe voor elke vaas.

Einde

Dit gedeelte van het examen bestaat uit 22 vragen.

Mode

Vragen bij afbeelding 32 en 33

Op afbeelding 32 zie je een schilderij uit 1470 met een huwelijkspaar in een tuin. De kleding is in laat-middeleeuwse stijl.

3p **24** Noem vier kenmerken van de kleding van de vrouw waaraan je dat kunt zien.

In het model van de japon ligt het accent op de buik. In de Middeleeuwen had dit bij de kleding van de vrouw een symbolische betekenis.

1p **25** Geef aan welke symbolische betekenis dit is.

1p **26** Geef aan hoe het komt dat het accent op de buik valt.

Hoewel de man en de vrouw op dit schilderij niet van adel zijn getuigt de kleding die ze dragen van een zekere voornaamheid.

2p **27** Noem twee aspecten waaraan je kunt zien dat deze kleding kostbaar is.

Op afbeelding 33 zie je een avondjapon van Christian Lacroix uit 1987, gemaakt van zijde.

De avondjapon ziet er feestelijk uit.

2p **28** Noem drie aspecten waardoor dat komt.

Behalve feestelijk ziet de japon op afbeelding 33 er nogal gedurfd uit.

3p **29** Noem drie aspecten waardoor dit komt.

De japon op afbeelding 33 is gemaakt van zijde.

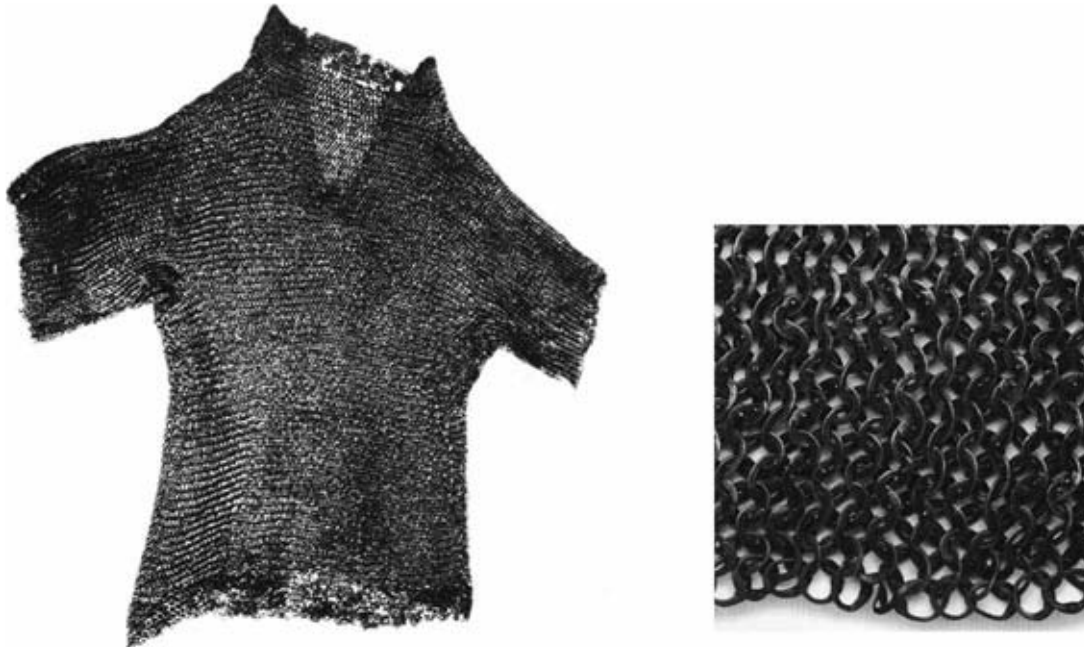
2p **30** Geef twee argumenten voor de keuze van dit materiaal.

Maliënkolder

Vragen bij afbeelding 34 en 35

Op figuur 7 hieronder zie je een maliënkolder met daarnaast een detail. In de Middeleeuwen droegen ridders een harnas; het voetvolk droeg een maliënkolder als bescherming bij het vechten.

figuur 7



- 1p **31** De maliënkolder is gemaakt van metaal.
Welke invloed heeft dat materiaal op het draagcomfort?

Op afbeelding 34 zie je een mini-jurk van de Spaanse mode-ontwerper Paco Rabanne. De japon is gemaakt van plaatjes aluminium en metalen ringetjes. Ondanks dit stugge materiaal volgt het model toch de vorm van het lichaam.

- 2p **32** Leg dit uit aan de hand van twee aspecten.

- 3p **33** Noem drie contrasten in de vormgeving die te zien zijn in de japon op afbeelding 34.

De japon heeft een V-vormige halslijn.

- 1p **34** Leg uit hoe deze halslijn is ontstaan.

De japon van Rabanne dateert uit 1968. Het materiaal is ongebruikelijk voor kleding, maar hangt samen met ontwikkelingen in de techniek van die tijd.

- 1p **35** Breng het materiaal in verband met de tijd waarin de jurk is ontworpen.

Op afbeelding 35 zie je een vest dat de Belgische ontwerper Martin Margiela in 1989 maakte van porseleinscherven, die hij met ijzerdraad aan elkaar verbond. Margiela staat bekend om zijn spraakmakende ontwerpen.

Volgens Margiela moet het vest als kledingstuk beschouwd worden. Toch oogt het allesbehalve draagbaar.

- 3p **36** Noem drie kenmerken waardoor dat komt.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Bekijk de kledingstukken op figuur 7 en op afbeelding 34 en 35.

3p **37** Noem drie overeenkomsten in de vormgeving van deze drie kledingstukken.

Bekijk de ontwerpen op afbeelding 34 en 35.

2p **38** Geef voor elk ontwerp aan in hoeverre ze in hun tijd vernieuwend waren.

Draden

Vragen bij afbeelding 36, 37 en 38

Op afbeelding 36 zie je een werk van de Nederlandse kunstenaar Liesbeth Peeters. Het is samengesteld uit een aantal puntvormige lappen, die aan elkaar genaaid zijn. Op afbeelding 37 zie je een detail.

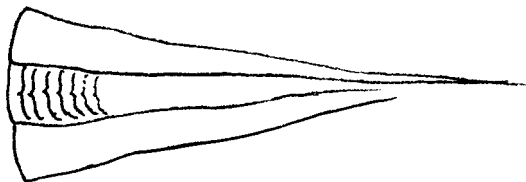
Het werk op afbeelding 36 is gemaakt van zijde. De zijde is bewerkt tot een open structuur.
Bekijk afbeelding 36 en 37.

1p **39** Leg uit hoe deze open structuur ontstaan is.

2p **40** Noem drie effecten van deze open structuur.

De grondvorm is een uit langwerpige driehoeken opgebouwde cirkel, die over een perspex lat hangt. Op figuur 8 hieronder zie je een tekening van de driehoeken.

figuur 8



De kunstenaar heeft dus geen cirkel uit een lap geknipt, maar het werk opgebouwd uit delen.

2p **41** Geef twee argumenten voor deze werkwijze.

Voor het werk op afbeelding 36, dat de titel 'Voor mijn kaketoetoe' kreeg, bestudeerde de kunstenaar het verenkleed van vogels.

3p **42** Noem drie aspecten die hiernaar verwijzen.

Het werk op afbeelding 36 laat ook het kwetsbare van de natuur zien.

2p **43** Noem twee aspecten die daarnaar verwijzen.

Op afbeelding 38 zie je een werk uit 1983 van de Japanse kunstenaar Akio Hamatani. Hij noemt het 'Witte boog'. Het is uitsluitend gemaakt van draden.

De belichting van het werk van Hamatani speelt een belangrijke rol.

2p **44** Leg aan de hand van twee voorbeelden uit welk effect deze belichting heeft op het werk.

Het werk op afbeelding 38 is verwant aan de minimal art.

3p **45** Noem drie aspecten waaruit deze verwantschap blijkt.

Einde